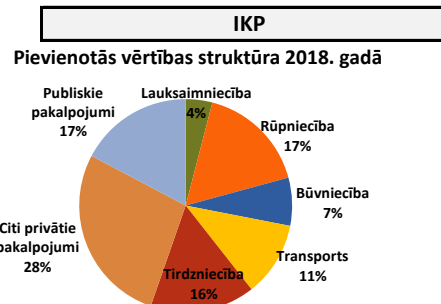
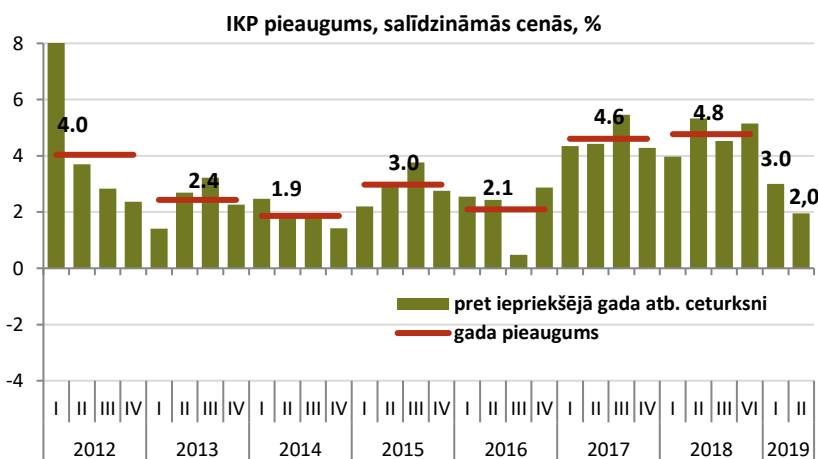

Makroekonomikas un budžeta apskats

Jūlijs 2019

Galvenie makroekonomiskie rādītāji	2016	2017	2018	Prognozes*	
				2019	2020
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. eiro	25037.7	27033.1	29523.7	31401.9	33154.4
...pieaugums faktiskajās cenās, %	2.9	8.0	9.2	6.4	5.6
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	2.1	4.6	4.8	3.2	2.8
IKP deflators (gads pret gadu), %*	0.9	3.2	4.2	3.1	2.7
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	0.1	2.9	2.5	2.8	2.5
Vidējā bruto mēneša darba samaksa, eiro	859	926	1004	1079	1144
...pieaugums faktiskajās cenās, %	5.0	7.8	8.4	7.5	6.0
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.9	4.7	5.7	4.6	3.4
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju	893.3	894.8	909.4	913.9	914.9
...pieaugums, %	-0.3	0.2	1.6	0.5	0.1
Bezdarba līmenis (gada vidējais), %	9.6	8.7	7.4	7.0	6.6
Preču un pakalpojumu eksports, milj. eiro	15017.3	16515.7	17382.2	18220.1	19186.8
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.4	6.2	1.8	2.9	3.2
Preču un pakalpojumu imports, milj. eiro	14728.3	16491.2	17564.8	17905.6	18865.3
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.4	8.9	5.1	0.9	2.8

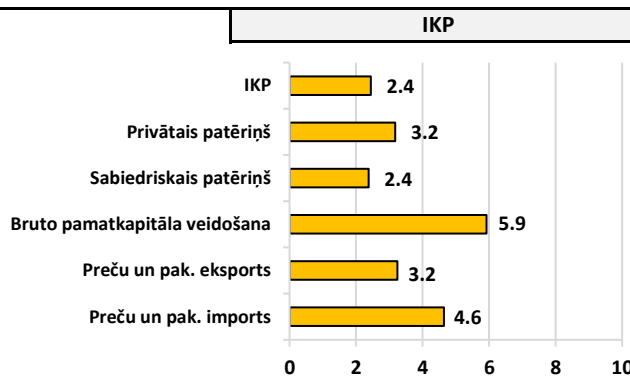
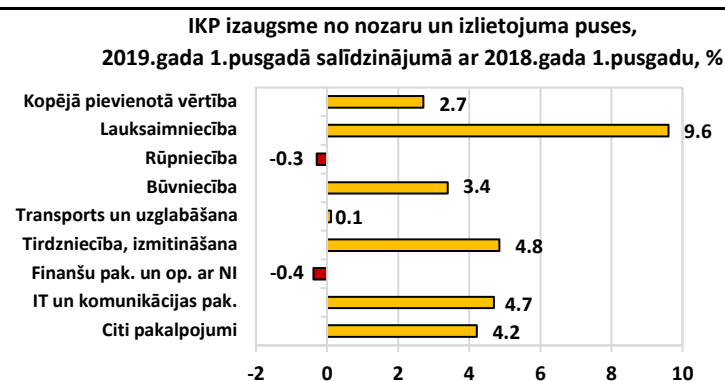
* Prognozes izstrādātas 2019.gada jūnijā un tiks ņemtas par pamatu Latvijas Vidēja termiņa budžeta ietvara 2020.-2022. gadam sagatavošanā

Baltijas valstu IKP pieaugums, gada izaugsme %

	III	IV	19'I	II
Latvija	4.5	5.1	3.0	2.0
Lietuva	2.6	3.8	4.2	3.9
Igaunija	4.7	5.1	5.0	3.6

Latvijas iekšzemes kopprodukts (IKP) š.g. otrajā ceturksnī salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pirms gada ir palielinājies par 2,0% (sezonāli neizlīdzinātie dati), kas ir mazāk nekā pirmajā ceturksnī uzrādītie 3,0% un ir vājākais IKP pieaugums gada griezumā kopš 2016.gada trešā ceturkšņa. Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni IKP pēc sezonāli izlīdzinātajiem datiem ir palielinājies par 0,7%. Izaugsmes tempu pazemināšanos šogad nosaka lēnāks investīciju un būvniecības nozares izaugsme, kā arī globālās ekonomiskās izaugsmes tempu sabremzēšanās. Līdz ar to Latvijas ekonomikas izaugsmi vairāk veicinās uz iekšējo tirgu orientētie pakalpojumu sektori un privātā patēriņa pieaugums.

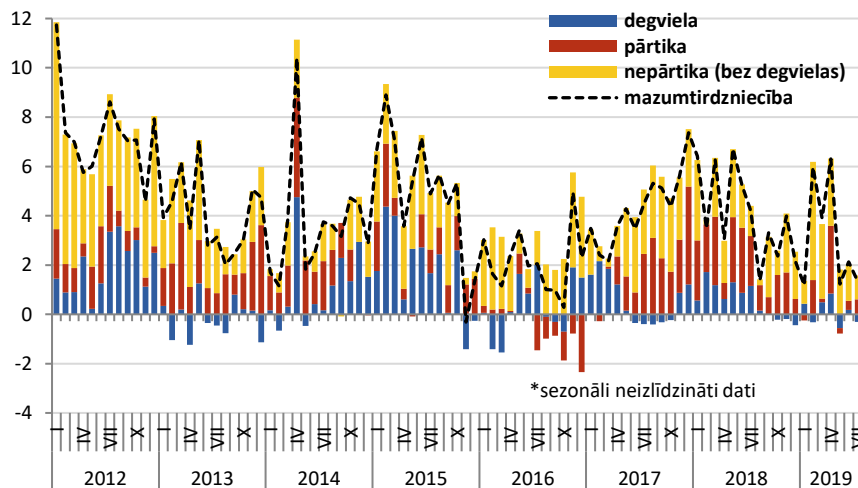

Lielāko devumu Latvijas ekonomikas izaugsmē 2019.gada pirmajā pusē nodrošināja pieaugums tirdzniecības (+4,6%), lauksaimniecības un mežsaimniecības (+9,6%) un komercpakalpojumu (+6,3%) nozarēs. Būvniecības nozares izaugsme palēninājās līdz 3,4%, salīdzinot ar 21,9% pieaugumu pagājušajā gadā. Savukārt enerģētikas, gāzes apgādes un ieguves rūpniecības nozarē bijis kritums par 8,7%, finanšu pakalpojumu nozare samazinājusies par 1,3%, nekustamā īpašuma nozare - par 0,2%, un tikai minimāls pieaugums gada pirmajā pusē bijis transporta nozarē. No izlietojuma pusēs būtiskākais devums ekonomikas izaugsmē 2019.gada pirmajā pusē bija privātajam patēriņam, kas palielinājās par 3,2%. Investīciju pieauguma temps, kas pagājušajā gadā sasniedza 16,4%, pazeminājies līdz 5,9%. Sabiedriskais patēriņš gada pirmajā pusē palielinājās par 2,4%, bet preču un pakalpojumu eksports pieauga par 3,2%, atpaliekot no importa pieauguma tempa, kas sasniedza 4,6%.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija

Mazumtirdzniecības apgrozījuma gada pieaugums pa grupām*, %

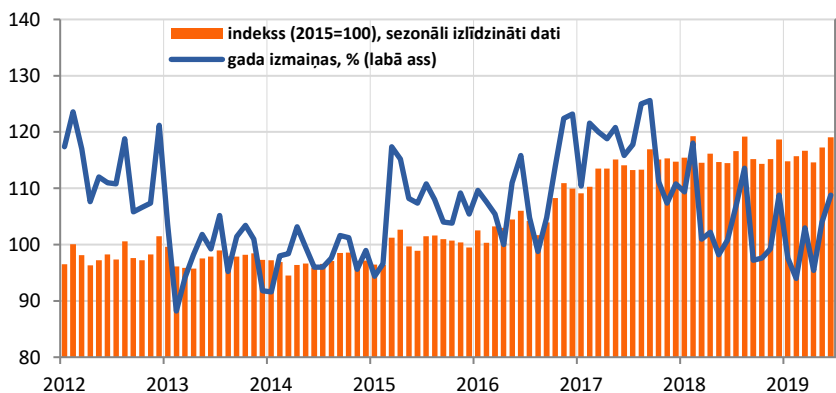
*sezonāli neizlīdzināti dati

Mazumtirdzniecība

Agrozījuma struktūra 2018.g., %	
18	40
Gada pieaugumi, kalend.izl., 2019.g. I-VII	
Kopā +3,0%	Nepārtika (bez degv.) +5,2%
Pārtika +1,6%	Degviela +0,5%

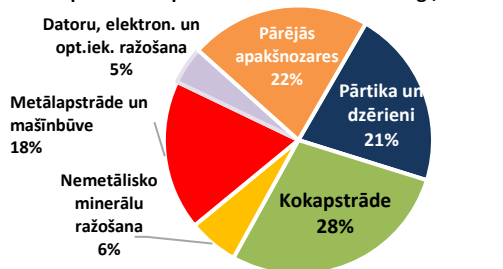
Jūlijā, salīdzinot ar pērnā gada jūliju, mazumtirdzniecības uzņēmumu pārdošanas apjoms bija vien par 1,4% augstāks, kamēr gada pirmajā pusē mazumtirdzniecības apgrozījums bija audzis vidēji par 3,2%. Jūlijā mazumtirdzniecības uzņēmumu kopējais apgrozījums, salīdzinot ar pērnā gada jūliju, ir audzis gan pārtikas preču tirdzniecībā – par 1,4%, gan arī nepārtikas preču (izņemot degvielu) tirdzniecībā – par 2,5%. Savukārt degvielas mazumtirdzniecības apgrozījums samazinājies par 1,7%. Kopumā gada pirmajos septiņos mēnešos mazumtirdzniecības apgrozījums palielinājies par 3,0%, tajā skaitā pārtikas mazumtirdzniecība augusi par 1,6%, bet nepārtikas preču tirdzniecība palielinājusies par 3,8%.

Rūpniecības produkcijas izlaides apjoms

Rūpniecība

Apstrādes rūpn. izlaides struktūra 2018. g., %

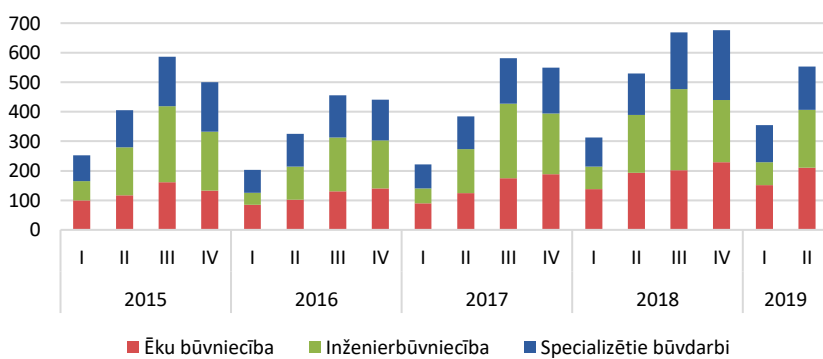

Rūpniecība, g/g, kalend.izl., 2019.g. I-VI

Pārtika -0,9%	Gatavie metālizstr. +13,7%
Kokapstrāde +3,3%	Enerģētika -12,6%

Rūpniecības izlaide š.g. jūnijā bija par 4,4% augstāka nekā iepriekšējā gada attiecīgajā mēnesī – tas ir spēcīgākais nozares pieaugums šā gada laikā. Ņemot vērā visai vājo sniegumu iepriekšējos mēnešos, 2019. gada pirmajā pusgadā kopumā rūpniecības izaugsme veidoja 0,4%. Jūnijā apstrādes rūpniecības izlaides apjomi bija tikai nedaudz virs pērnā gada jūnija līmeņa, savukārt ieguves rūpniecība uzrādīja spēcīgu kritumu (-10,2%). Līdz ar to rūpniecības kopējo pieaugumu noteica elektroenerģijas un gāzes apgādes straujais apjoms kāpums – par 23,5%. Apstrādes rūpniecības kopējos rezultātus jūnijā turpināja pozitīvi ietekmēt metālapstrāde, gatavo metālizstrādājumu ražošanas apjomu gada griezumā uzrādot 19,0% lielu pieaugumu. Strauju izlaides kāpumu turpināja uzrādīt arī elektrisko iekārtu ražošana, tās apjomu jūnijā palielinoties par 23,9%. Savukārt augstāku apstrādes rūpniecības izaugsmi jūnijā kavēja apjomu kritums vairākās nozīmīgās apakšnozarēs, tajā skaitā būvmateriālu ražošanā, datoru un elektronisko iekārtu ražošanā, kā arī iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošanā.

Būvniecības izlaides apjoms faktiskajās cenās, milj. eiro

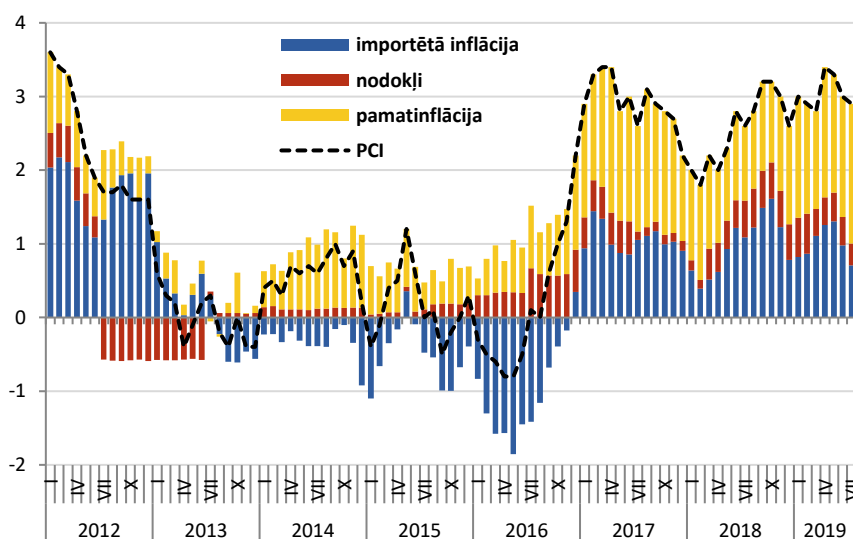

Būvniecība

Būvniecības sektora izlaide faktiskajās cenās 2019. gada otrajā ceturksnī salīdzinājumā ar attiecīgo ceturksni pirms gada palielinājās par 4,4%. Tas ir ievērojami vājāks pieaugums nekā iepriekšējos periodos, ko noteikusi iepriekšējā gada augstā bāze. Sektora izaugsmi otrajā ceturksnī veicināja ēku būvniecības kāpums par 9% un specializēto būvdarbu pieaugums par 4,3%. Savukārt inženierbūvniecības apjomi saglabājās iepriekšējā gada līmenī. Š.g. pirmajā pusgadā kopā būvniecības apjomi Latvijā bija par 7,8% augstāki nekā iepriekšējā gadā. Turklāt otrajā ceturksnī izsniegtajās būvatļaujās paredzamā platība uzrādīja pieaugumu par 9,7%, īpaši palielinoties tirdzniecības ēku, kā arī plašizklaides pasākumu, izglītības, veselības apr. iestāžu ēku paredzamajai būvniecības platībai.

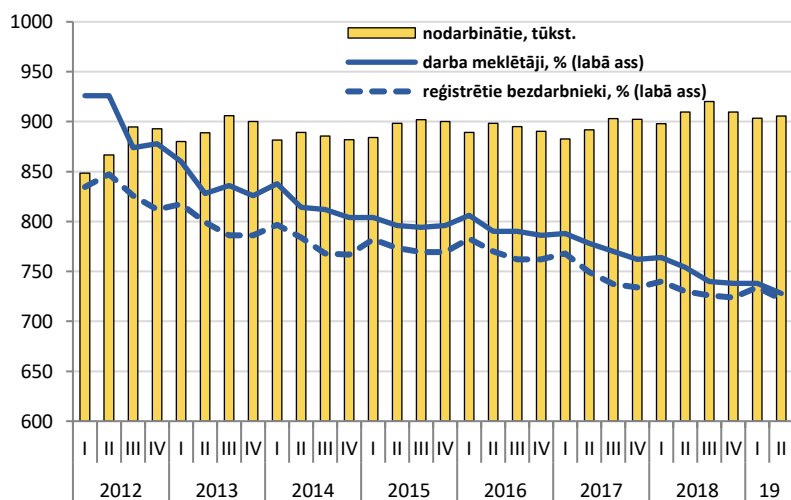
Gada inflācija sadalījumā pa avotiem, %

Inflācija

Patēriņa cenas Latvijā š.g. jūlijā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi ir samazinājušās par 1,0%, ko pamatā noteica cenu kritums apģērbiem un apaviem, kā arī pārtikai, īpaši dārzeņiem. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada jūliju patēriņa cenas turpināja palielināties, un kopējais cenu pieaugums veidoja 2,9%. Lielāko ietekmi uz kopējo cenu pieaugumu jūlijā radīja cenu kāpums pārtikai par 4,7%. Jūlijā cenu pieaugums tika reģistrēts arī alkoholam un tabakas izstrādājumiem, par attiecīgi 5,7% un 5,6%. Ar mājokli saistīto preču un pakalpojumu cenu pieauguma temps ir kļuvis lēnāks – ja gada pirmajā pusē vidēji tas veidoja 5,7%, tad š.g. jūlijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu šo preču un pakalpojumu cenas pieauga par 2,7%. Tostarp elektroenerģijas cenu kāpums sasniedza 10,5%, tajā pašā laikā, jūlijā pārskatot gāzes tarifus, gāzes cenas Latvijā samazinājās par 9,4%. Š.g. pirmajos septiņos mēnešos kopā inflācijas līmenis Latvijā sasniedza 3,1%.

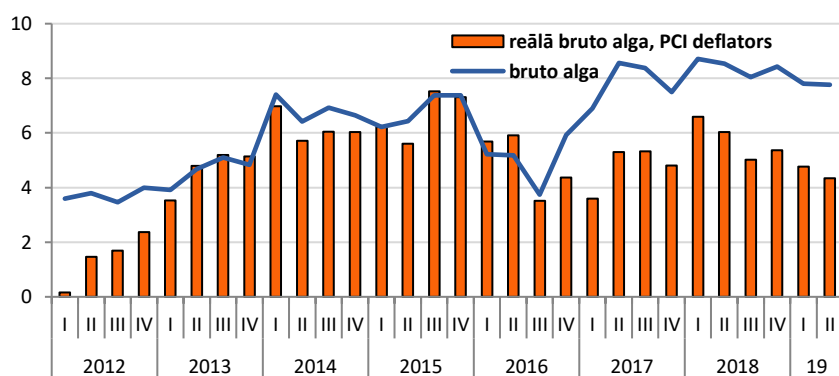
Bezdarba līmenis, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

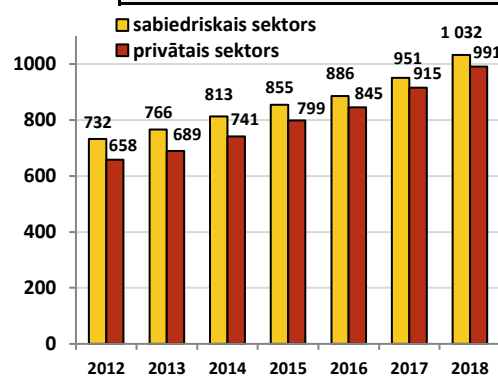
Nodarbinātība

Tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits šā gada pirmajā pusē, salīdzinot ar attiecīgo periodu pirms gada, palielinājies par 0,1% līdz 904,6 tūkstošiem, liecina darbaspēka apsekojuma dati. Tas ir lēnāks pieaugums nekā pērn, kad 2018.gadā kopā nodarbināto skaits bija audzis par 1,6%. Statistika par aizņemtajām darba vietām rāda, ka šā gada pirmā ceturkšņa beigās, salīdzinot ar attiecīgo ceturksni pirms gada, darba vietu skaits visvairāk palielinājies ieguves rūpniecībā - par 7,1%, būvniecībā - par 6,8% un administratīvo pakalpojumu nozarēs - par 5,3%. Savukārt neliels darba vietu skaita samazinājums bija finanšu pakalpojumu, energoapgādes un valsts pārvaldes nozarēs. Bezdarba līmenis 2019.gada pirmajā pusē, pēc darbaspēka apsekojuma datiem, samazinājās līdz 6,7% un bija par 1,1 procentpunktu zemāks nekā attiecīgajā laika periodā pirms gada. Reģistrētā bezdarba līmenis jūlija beigās bija 6,0% - par 0,4 procentpunktiem zemāks nekā pirms gada. Reģistrēto bezdarbnieku skaits pēdējā gada laikā samazinājies par 6,0% līdz 55,4 tūkstošiem jūlija beigās.

Algu pieaugums, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

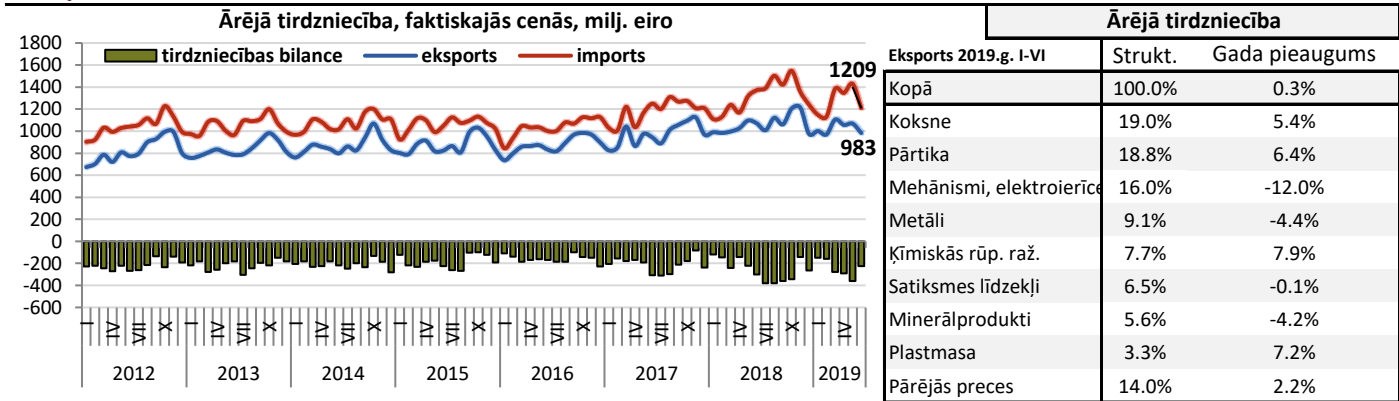

Darba samaksa, eiro

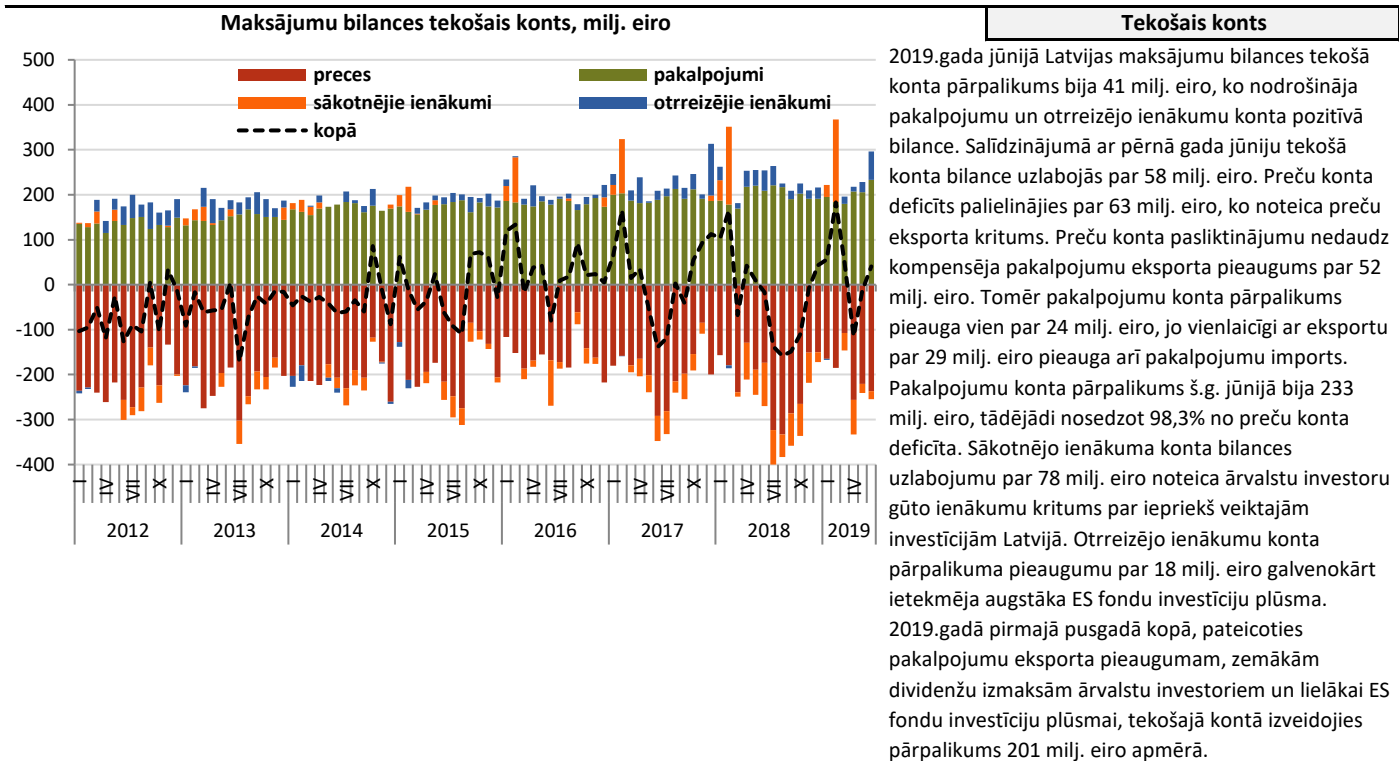

Mēneša vidējā bruto darba samaksa 2019.gada otrajā ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo ceturksni pirms gada, palielinājās par 7,8% līdz 1083 eiro. Tas bija nedaudz lēnāks kāpums nekā 2018.gadā, kad vidējā darba samaksa bija kāpusi par 8,4%, kad līdzās ekonomikas izaugsmei vidējās darba samaksas kāpumu ietekmēja minimālās algas paaugstinājums par 50 eiro. Tāpat kā pirmajā ceturksnī, arī otrajā ceturksnī straujākais algu kāpums bija privātajā sektorā, - par 8,9%, kamēr sabiedriskajā sektorā vidējā alga palielinājās par 6,0%. Tomēr joprojām nedaudz augstāks darba samaksas līmenis saglabājās sabiedriskajā sektorā, kur vidējā alga otrajā ceturksnī bija 1097 eiro, kamēr privātajā sektorā tā veidoja 1079 eiro. Reālā neto darba samaksa 2019.gada otrajā ceturksnī palielinājās par 4,1%, kas ir lēnāks pieaugums nekā 2018.gadā (7,2%), kad neto algas pieaugumu vēl papildus veicināja iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazinājums.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Latvijas preču eksports šā gada jūnijā, salīdzinot ar pagājušā gada jūniju, samazinājies par 8,2%, kas ir straujākais eksporta kritums kopš 2016.gada janvāra. Lai arī lielu daļu no šī krituma jūnijā noteica reeksporta samazināšanās mehānismu un mehānisko ierīču preču grupā (36,2% salīdzinājumā ar pērnā gada jūniju) saistībā ar airBaltic lidmašīnu flotes atjaunošanu, eksporta apjomi būtu samazinājušies arī bez šīs ietekmes un liecina par ārējā pieprasījuma vājināšanos. Būtisks eksporta kritums fiksēts arī koka un koka izstrādājumiem un metāliem, attiecīgi par 9,0% un 20,4%. Lai arī jūnijā eksporta vērtības samazinājums bija ievērojams, tomēr sešos mēnešos eksporta izaugsme joprojām saglabājās pozitīva. Salīdzinājumā ar pērnā gada pirmo pusi, preču eksports bijis par 0,3% augstāks. Pozitīvu devumu preču eksporta izaugsme š.g. pirmajā pusē nodrošināja lauksaimniecības un pārtikas preču (+6,4%), koka un koka izstrādājumu (+5,4%) un ķīmiskās rūpniecības ražojumu (+7,9%) eksporta pieaugums. Tajā pašā laikā būtisks kritums ir fiksēts mehānismu un mehānisko ierīču eksportā (-30,6%). Tik spēcīgu eksporta kritumu noteica turboreaktīvo dzinēju re-eksporta samazinājums. Preču importa kritums jūnijā bijis vēl straujāks par eksportu un veidoja 11,9%. Kritumu noteica gaisa kuģu un turboreaktīvo dzinēju importa samazinājums. Savukārt pirmajā pusgadā kopā preču imports bijis par 4,3% augstāks nekā pērnā gada pirmajā pusē.

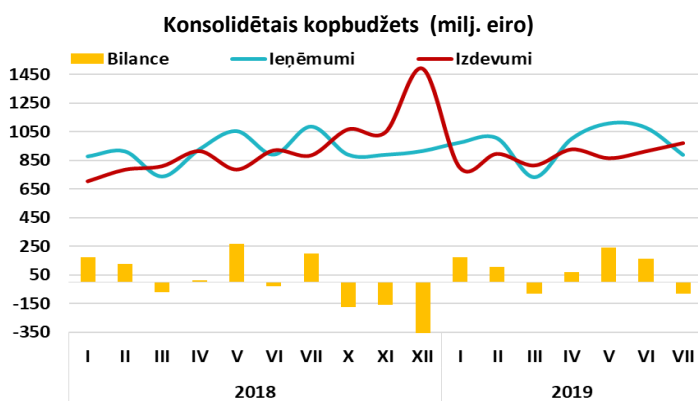
	Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)									
	17'I	II	III	IV	18'I	II	III	IV	19'I	II
IKP, salīdzināmās cenās, %	4.3	4.4	5.5	4.3	4.0	5.3	4.5	5.1	3.0	2.0
IKP, faktiskās cenās, %	6.8	8.1	9.3	7.5	7.9	9.5	9.3	9.9	6.9	4.8
Inflācija, %	3.2	3.1	2.9	2.6	2.0	2.4	2.9	2.9	2.9	3.3
Vidējā bruto darba samaksa, %	6.9	8.6	8.4	7.5	8.7	8.5	8.0	8.4	7.8	7.8
Reālā alga, PCI deflatora, %	3.7	5.5	5.5	4.9	6.7	6.1	5.1	5.5	4.9	4.5
Nodarbināto skaits, %	-0.8	-0.8	0.9	1.3	1.8	2.0	1.9	0.8	0.6	-0.4
Bezdarbs, %	9.4	8.9	8.5	8.1	8.2	7.7	7.0	6.9	6.9	6.4
Produktivitāte, %	5.1	5.2	4.5	2.9	2.2	3.3	2.6	4.3	2.4	2.4
Mazumtirdzniecība, %	2.7	3.8	5.0	5.8	5.4	5.0	2.9	2.8	3.5	3.1
Rūpniecība, %	8.7	9.2	11.4	4.9	4.5	0.2	2.9	0.9	-0.8	1.4
Preču eksports, %	13.7	8.3	10.4	11.8	9.2	14.7	7.9	6.5	3.6	-2.7
Preču imports, %	15.2	12.5	19.9	9.5	6.8	11.7	14.2	12.3	5.4	3.3
Tirdzniecības bilance, milj. eiro	-537.8	-668.2	-820.5	-503.0	-507.5	-664.1	-1124.2	-751.4	-588.4	-878.0
Tekošais kants, % no IKP	4.1	-1.0	-3.1	4.4	3.5	1.4	-6.0	-0.8	3.8	-1.3

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

	Kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi (pēc naudas plūsmas metodoloģijas)			Konsolidētais kopbudžets
	2018.gada I-VII	2019.gada I-VII	2019./2018.g.	2019./2018.g.
	izpilde, milj. eiro	izpilde, milj. eiro	izmaiņas, milj. eiro	izmaiņas, %
KONSOLIDĒTAIS KOPBUDŽETS				
Ieņēmumi	6498.2	6797.2	299.1	4.6%
Izdevumi	5820.0	6200.1	380.0	6.5%
<i>Finansiālā bilance</i>	678.1	597.2	-81.0	
VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS*				
Ieņēmumi	5458.4	5704.6	246.1	4.5%
Izdevumi	4823.6	5203.5	379.9	7.9%
<i>Finansiālā bilance</i>	634.9	501.1	-133.8	
Valsts pamatbudžets				
Ieņēmumi	3920.2	4004.3	84.1	2.1%
Izdevumi	3412.9	3713.9	301.0	8.8%
<i>Finansiālā bilance</i>	507.3	290.4	-216.9	
Valsts speciālais budžets				
Ieņēmumi	1569.0	1737.8	168.7	10.8%
Izdevumi	1471.9	1555.4	83.5	5.7%
<i>Finansiālā bilance</i>	97.2	182.4	85.2	
PAŠVALDĪBU KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS**				
Ieņēmumi	1515.2	1679.7	164.5	10.9%
Izdevumi	1471.9	1583.6	111.7	7.6%
<i>Finansiālā bilance</i>	43.3	96.1	52.8	

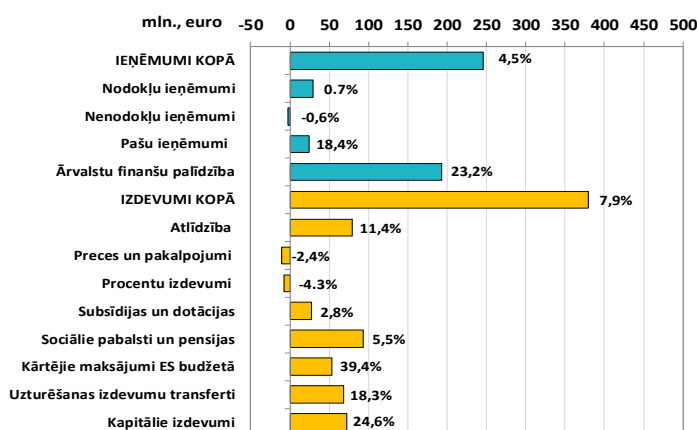
*Ieskaitot atvasinātās publiskās personas un ziedojumus, dāvinājumus

**Ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus

Atbilstoši Valsts kases publicētajai informācijai konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi 2019.gada septiņos mēnešos sasniedza 6797,2 milj. eiro, kas bija par 299,1 milj. eiro jeb 4,6% vairāk kā pērn attiecīgajā periodā. Ieņēmumu pieaugums pārsvarā saistīts ar atmaksām no Eiropas Komisijas par Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda projektu īstenošanu iepriekšējā gadā. Konsolidētā kopbudžeta izdevumi šogad pirmajos septiņos mēnešos bija par 380 milj. eiro jeb 6,5% augstāki kā pērn septiņos mēnešos. Konsolidētā kopbudžeta pārpalikums bija 597,2 milj. eiro un tā apmērs bija par 81 milj. eiro mazāks nekā 2018.gada attiecīgajā periodā, ko ietekmēja ieņēmumi no uzņēmuma ienākuma nodokļa samazināšanās. Valsts pamatbudžeta pārpalikums bija 290,4 milj. eiro, kas bija par 216,9 milj. eiro mazāk kā pērn attiecīgajā periodā, bet valsts speciālā budžeta pārpalikums 182,4 milj. eiro, pateicoties augstākiem sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumiem, bija par 85,2 milj. eiro lielāks. Valsts pamatbudžeta izdevumi septiņos mēnešos pieauguši par 301 milj. eiro jeb 8,8%, kamēr ieņēmumu palielinājums pret pērnā gada septiņiem mēnešiem bija mērenāks – par 84,1 milj. eiro jeb 2,1%. Tajā pašā laikā pašvaldību budžetā pārpalikums bija 96,1 milj. eiro, kas bija par 52,8 milj. eiro vairāk kā pērn septiņos mēnešos.

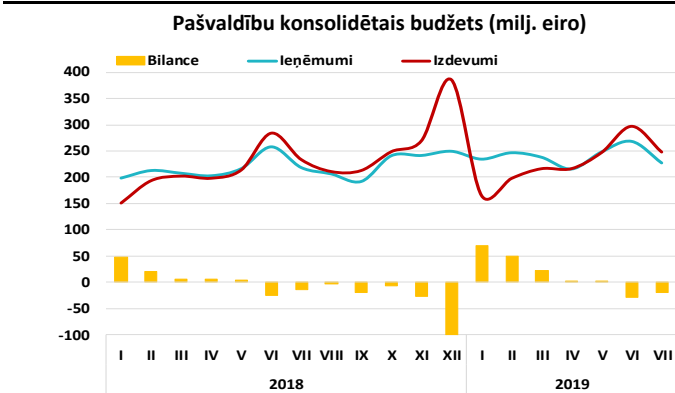
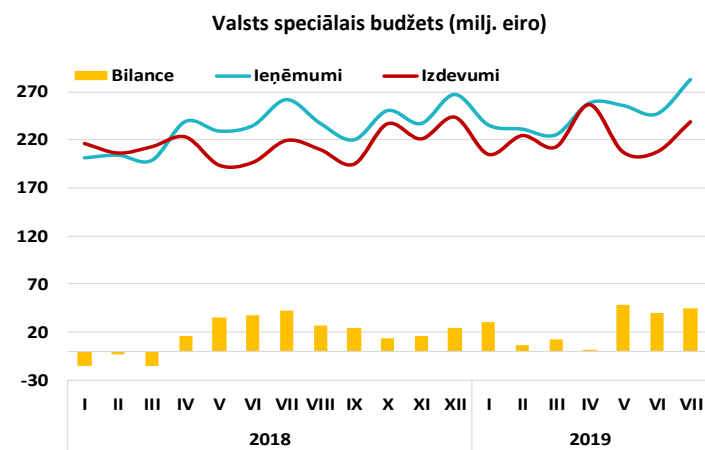
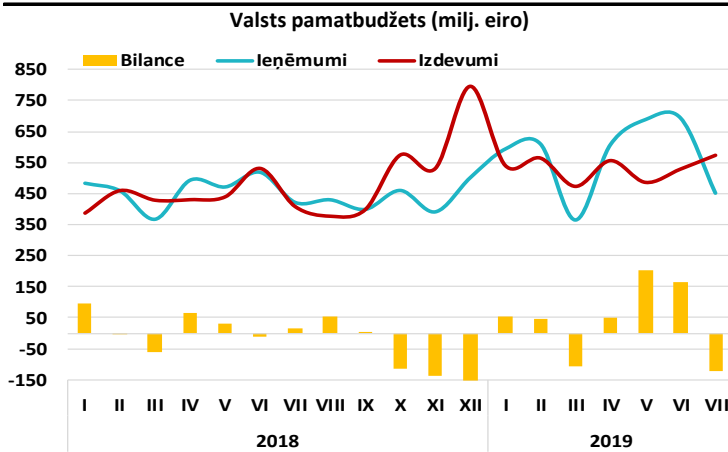
Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi un izdevumi 2019.gada I-VII, salīdzinot ar 2018.gada I-VII (izmaiņas milj. eiro un %)

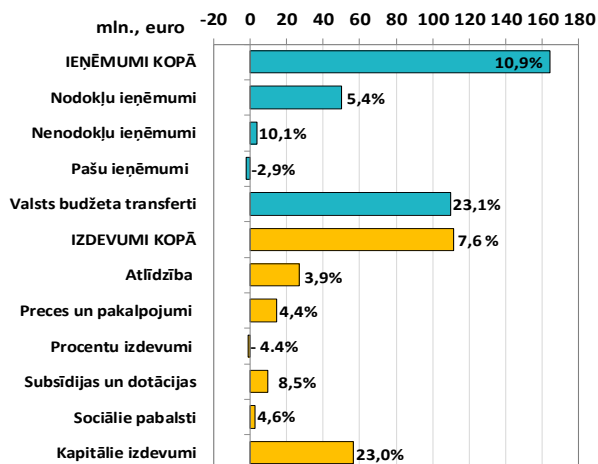
Valsts konsolidētais budžets

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi šā gada pirmajos septiņos mēnešos bija 5704,6 milj. eiro, salīdzinot pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, ieņēmumi kāpuši par 246,1 milj. eiro jeb 4,5%. Lielāko daļu no tiem veido nodokļu ieņēmumi 4080,7 milj. eiro apmērā, un šogad septiņos mēnešos tie pieauga mēreni- par 29,8 milj. eiro jeb 0,7%. Otru lielāko ieņēmumu pozīciju veidoja ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi, kas šā gada septiņos mēnešos, salīdzinot ar 2018. gada attiecīgo periodu, pieauga par 193,1 milj. eiro jeb 23,2%, nodrošinot valsts budžetā ieņēmumus 1026,1 milj. eiro apmērā. Ieņēmumu pieaugums saistīts ar atmaksām no Eiropas Komisijas par ES struktūrfondu projektu īstenošanu. Valsts konsolidētā budžetā ieņēmumu apmēru uzlaboja arī pašu ieņēmumi, kas, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu, pieauguši par 24,9 milj. eiro jeb 18,4%, sasniedzot 160,2 milj. eiro. Savukārt nenodokļi 2019. gada septiņos mēnešos iekasēti par 2,5 milj. eiro mazāk nekā pērn. Valsts konsolidētā budžeta izdevumi (5203,5 milj. eiro) pieauguši par 379,9 milj. eiro jeb 7,9%, salīdzinot ar 2018.gada atbilstošo periodu. Šā gada septiņos mēnešos palielinājušies izdevumi iemaksām ES budžetā, kas bija par 53,4 milj. eiro jeb 39,4% augstākas kā pērn attiecīgajā periodā, kas saistīts ar nepieciešamību šā gada sākumā visām dalībvalstīm ES budžetā iemaksāt lielāku daļu iemaksu apjoms. Nozīmīgi palielinājušies arī izdevumi atlīdzībai (11,4%), kapitāla izdevumiem (24,6%) un uzturēšanas transfertiem (18,63%).

Dati: Valsts kase

Pašvaldību budžeta ieņēmumi un izdevumi 2019.gada I-VII, salīdzinot ar 2018.gada I-VII (milj. eiro, %)

Dati: Valsts kase

Valsts konsolidētais budžets

Izpildes dati liecina, ka 2019.gada pirmajos septiņos mēnešos valsts pamatbudžeta ieņēmumi (4004,3 milj. eiro) pieauga par 84,1 milj. eiro jeb 2,1%, savukārt izdevumi (3713,9 milj. eiro) auguši par 301 milj. eiro jeb 8,8%, salīdzinot ar 2018.gada attiecīgo periodu. Izdevumu kāpums valsts pamatbudžetā saistāms kapitālo, transfertu un atlīdzības izdevumu pieaugumu. Kapitālo izdevumi janvārī-jūlijā pieauguši par 71,5 milj. eiro jeb 24,4% salīdzinot ar 2018. gada attiecīgo periodu, veidojot 364,6 milj. eiro. Kapitālo izdevumu pieaugums pamatā skaidrojams ar lielākiem izdevumiem Nacionālo bruņoto spēku tehnikas, citu pamatlīdzekļu un infrastruktūras izveidei. Uzturēšanas izdevumu transferti (698,7 milj. eiro) šogad septiņos mēnešos pieauga par 93,8 milj. eiro jeb 15,5%, salīdzinot ar pērnā gada. Vairāk nekā puse no transfertiem veikti uz pašvaldībām. Izdevumi atlīdzībai 2019. gada septiņos mēnešos (642,6 milj. eiro) bija par 65 milj. eiro jeb 11,2% augstāki kā pērn attiecīgajā periodā, ko veicināja izdienes pabalstu izmaksa iekšlietu un tieslietu resora amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm. Tāpat izdevumi subsīdijām un dotācijām (1007,1 milj. eiro) palielinājās par 27,8 milj. eiro jeb 2,8% salīdzinot ar 2018. gada septiņiem mēnešiem. 2019.gada pirmajos septiņos mēnešos valsts speciālā budžeta pārpalikums bija 182,4 milj. eiro, kas ir par 85,2 milj. eiro vairāk, salīdzinot ar pērnā gada septiņu mēnešu pārpalikumu (97,2 milj. eiro). Ieņēmumi (1737,8 milj. eiro) šogad auguši par 168,7 milj. eiro jeb 10,8% straujāk kā izdevumi, ko ietekmēja vidējās apdrošināšanas iemaksu algas kāpums valstī. Šā gada pirmajos septiņos mēnešos speciālā budžeta izdevumi (1555,4 milj. eiro) veikti par 83,5 milj. eiro jeb 5,7% lielākā apmērā nekā 2018.gada attiecīgajā periodā. Izdevumi pensijām (1210,1 milj. eiro) pieauga par 48,8 milj. eiro jeb 4,2%, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn. Savukārt izdevumi pārējiem pabalstiem 2019. gada pirmajos septiņos mēnešos veikti 330,4 milj. eiro apmērā, pieaugums par 35,2 milj. eiro jeb 11,9%. Šogad septiņos mēnešos augstāki kā 2018.gadā bijuši izdevumi slimības pabalstiem, pieaugot par 19,7 milj. eiro jeb 19,8%, ko ietekmēja pabalsta vidējā apmēra palielināšanās, kas ir saistīta ar vidējās apdrošināšanas iemaksu algas kāpumu, gan arī nozīmīgs slimības pabalstu saņēmēju skaita pieaugums.

Pašvaldību konsolidētais budžets

Atbilstoši Valsts kases pārskatiem, 2019.gada janvāris-jūlijs noslēdzies ar 96,1 milj.eiro pārpalikumu pašvaldību budžetā, kas ir par 52,8 milj.eiro vairāk kā pērnā gada attiecīgajā periodā. Pašvaldību budžeta ieņēmumi uzrādījuši augstu pieauguma tempu un sasniedza 1679,7 milj.eiro, kas ir par 164,5 milj.eiro jeb 10,9% vairāk kā attiecīgajā periodā gadu iepriekš. Būtiskāko pieaugumu 109,7 milj.eiro apmērā nodrošināja valsts budžeta transferti, tostarp ES fondu projektu realizācijai, mērķdotācijām pedagogu darba algas paaugstināšanai (kas tika pārskatītas ar 2018.gada 1.septembri), kā arī speciālā dotācija pašvaldībām, kas nodrošinās, ka pašvaldību nodokļu ieņēmumi kopā ar speciālo dotāciju veidos 19,4% no plānotajiem kopbudžeta nodokļu ieņēmumiem, neieskaitot valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas valsts pamatbudžetā veselības aprūpes finansēšanai. Nodokļu ieņēmumi pieauguši par 50 milj.eiro jeb 5,4%, kur pieaugums 45,7 milj.eiro apmērā attiecināms uz iedzīvotāja ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumiem. IIN ieņēmumi sasniedza 812,8 milj.eiro. Jāatzīmē, ka IIN ieņēmumu izpildi ietekmē 2018.gadā ar 1.janvārī pieņemtā nodokļu reforma, kuras ietvaros pakāpeniski tiek paaugstināts neapliekamais minums, atvieglojumi par apgādājamiem un neapliekamais minimums pensionāriem. Sākot ar 2019.gada 1.janvārī neapliekamais minimums sasniedz 230 eiro, atvieglojumi par apgādājamiem 230 eiro un neapliekamais minimums pensionāriem 270 eiro. Pašvaldību budžeta izdevumi šā gada septiņos mēnešos pieauguši par 111,7 milj.eiro jeb 7,6% un sasniedza 1583,6 milj.eiro. Lielāko pieaugumu nodrošināja kapitālie izdevumi, kas pieauguši par 56,8 milj.eiro jeb 23% pateicoties ES fondu investīcijām, kas šā gada septiņos mēnešos pieaugušas par 58,5 milj.eiro. Izdevumi precēm un pakalpojumiem pieauguši par 14,7 milj.eiro jeb 4,4%, kur daļēji pieaugums skaidrojams ar augstākiem izdevumiem remontdarbiem un iestāžu uzturēšanas pakalpojumiem. Būtiski izdevumu pieaugumu nodrošināja izdevumi atalgojumam, kas auguši par 27 milj.eiro jeb 3,9%, tostarp pieaugumu nodrošināja arī pedagogu darba algas pārskatīšana ar 2018.gada 1.septembri.

Nodokļu ieņēmumi					Nodokļi
	2018.gada I-VII izpilde, milj. eiro	2019.gada I-VII izpilde, milj. eiro	2019./2018.g. izmaiņas, milj.eiro	2019./2018.g. izmaiņas, (%)	2019.gada izpilde no perioda plāna (%)
Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi*	4976.8	5056.5	79.7	1.6%	99.8%
Kopējie nodokļu ieņēmumi	5274.4	5399.4	125.0	2.4%	99.9%
Sociālās apdrošināšanas iemaksas:	1812.1	1991.9	179.8	9.9%	102.6%
<i>Valsts speciālajā budžetā</i>	1432.9	1591.3	158.3	11.1%	102.6%
<i>Solidaritātes nodoklis</i>	33.2	0.6	-32.6	x	x
<i>Valsts fondēto pensiju shēmā</i>	297.6	339.0	41.5	13.9%	102.1%
<i>1% veselības finansēšanai</i>					
<i> pamatbudžetā</i>	48.4	57.1	8.7	18.0%	103.5%
<i>Solidaritātes nodoklis privāto</i>					
<i> pensiju shēmā</i>	-	3.9	x	x	x
Pievienotās vērtības nodoklis	1338.1	1456.6	118.5	8.9%	100.2%
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis:	947.6	1016.8	69.2	7.3%	107.2%
<i>Valsts pamatbudžetā</i>	180.6	204.1	23.5	13.0%	107.6%
<i>Pašvaldību pamatbudžetā</i>	767.0	812.8	45.7	6.0%	107.1%
Akcīzes nodoklis	575.6	612.3	36.6	6.4%	97.8%
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	293.8	15.3	-278.4	-94.8%	14.3%
Nekustamā īpašuma nodoklis	147.6	151.3	3.7	2.5%	93.6%
Pārējie nodokļi	159.7	155.2	-4.5	-2.8%	92.9%

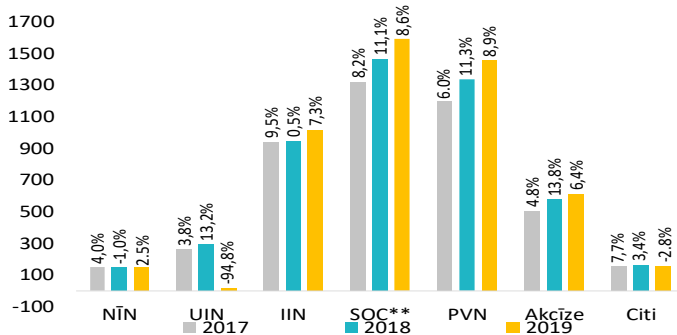
* bez iemaksām valsts fondēto pensiju shēmā

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi 2019.gada septiņos mēnešos, salīdzinot ar 2018.gada attiecīgo periodu pieauga par 79,7 milj. eiro un veidoja 5056,5 milj. eiro. Nodokļu ieņēmumi šā gada septiņos mēnešos pieauga par 1,6%, un, salīdzinot ar pērno gadu (9,8%), pieaugums ir mērens, ko ietekmēja ieņēmumu no uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) samazināšanās par 278,4 milj. eiro, kas saistīts ar pieaugošām UIN atmaksām pārejas periodā pēc nodokļu reformas ieviešanas un UIN avansa maksājumu atcelšanas no 2018.gada 1.jūlija.

Pārējiem nodokļiem kopumā vērojams ekonomiskai izaugsmei atbilstošs ieņēmumu pieaugums. Darba samaksas un nodarbinātības pieaugums sekmējis kopējo sociālās apdrošināšanas iemaksu (SOC) ieņēmumu palielināšanos par 179,8 milj. eiro jeb 9,9% un iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumu palielināšanos par 69,2 milj. eiro jeb 7,3%. IIN ieņēmumus ietekmē atmaksātās summas, kam ir tendence palielināties.

Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ieņēmumi 2019. gada pirmajos septiņos mēnešos bija par 118,5 milj. eiro jeb 8,9% lielāki nekā pērn janvārī – jūlijā. 2019.gada septiņos mēnešos PVN ieņēmumu plāns tika izpildīts par 2,4 milj. eiro vairāk nekā bija plānots. Gan lielākie ieņēmumi, gan lielākais ieņēmumu pieaugums pievienotās vērtības nodoklī ir no nodokļu maksātājiem, kuru pamatdarbības veids saistīts ar tirdzniecību.

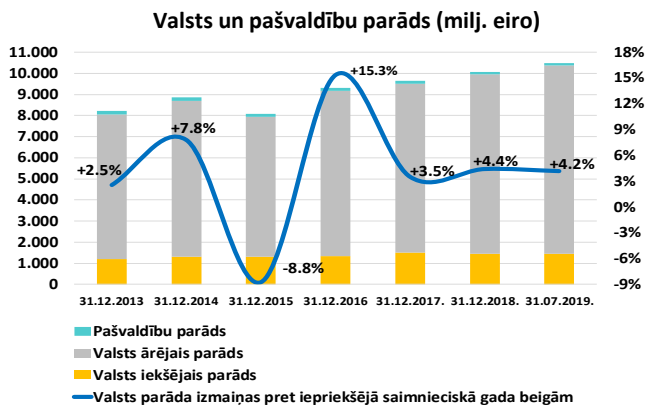
Nodokļu ieņēmumi pa veidiem I-VII (milj.eiro un % pret iepriekšējo gadu)

** bez iemaksām valsts fondēto pensiju shēmā

Konsolidētā kopbudžeta nodokļu ieņēmumu plāns 2019.gada septiņos mēnešos izpildīts 99,8% apmērā, tomēr plāna neizpilde konstatēta UIN un akcīzes nodokļa ieņēmumos. UIN plāna neizpilde (-91,7 milj. eiro) veidojas dēļ augstā iepriekš iemaksātā UIN avansa maksājumu apjoma un zemākām iemaksām šogad. Akcīzes nodokļa ieņēmumu plāns pirmajos septiņos mēnešos tika izpildīts 97,8% apmērā jeb par 13,8 milj. eiro mazāk nekā tika plānots. Septiņos mēnešos samazinājies naftas produktu patēriņš, kā arī samazinājies stipro alkoholisko dzērienu patēriņš, kuriem ir lielākā akcīzes nodokļa likme. Turpretī, salīdzinot ar pagājušo gadu, krietni pieauguši ir akcīzes nodokļa ieņēmumi no tabakas izstrādājumiem. 2019.gada septiņos mēnešos sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumi pārsniedza plānotos par 50 milj. eiro, savukārt IIN ieņēmumi pārsniedza plānotās par 68,1 milj. eiro. Minēto nodokļu ieņēmumu pieaugumu nodrošina gan nodarbināto skaits, gan darba ienākumu pieaugums.

Valsts un pašvaldību parāds

Valsts un pašvaldību parāda* 2019.gada jūlija beigās nominālvērtība** bija 10665,3 milj. eiro. Atbilstoši nacionālajai metodoloģijai valsts un pašvaldību parāds, neskatot atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu, bija 10489,6 milj. eiro un salīdzinot to ar 2018.gada beigām, parāds ir palielinājies par 418,8 milj. eiro jeb 4,2 %, kas saistīts ar šā gada jūlija veikto valsts obligācijas izsoli ar dzēšanas termiņu 2025.gada 31.janvārī.

2019.gada 31. maijā, starptautiskā kredītreitingu aģentūra Moody's Investors Service paziņoja par Latvijas kredītreitinga apstiprināšanu esošā "A3" līmenī ar stabilu nākotnes novērtējumu. Kredītreitinga novērtējumu stiprina stabils ekonomikas izaugsme, zema valsts parāda līmenis, kas ir viens no zemākajiem eirozonā, un īstenotā fiskālā politika, kas rezultējās mērenā budžeta deficitā.

* izslēdzot savstarpējo darījumu atlikumus saimnieciskā perioda beigās

** iekļaujot Valsts kases administrētajiem ārējiem aizņēmumiem un parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu

Dati: Valsts kase, Valsts ieņēmumu dienests